

JAK MEDIA WPŁYWAJĄ NA ZACHOWANIA KOMUNIKACYJNE? ODBIORCZA SAMOŚWIADOMOŚĆ MŁODZIEŻY W WIEKU SZKOLNYM – KOMUNIKAT O WYNIKACH BADAŃ

Komunikat niniejszy stanowi kontynuację opisu badań nad lingwistycznymi skutkami recepcji mediów przez osoby młode, odnosząc się swoim tytułem do tekstu *Jak media wpływają na zachowania komunikacyjne? Odbiorcza samoświadomość dzieci w wieku szkolnym* [Granat 2017, s. 75–111] zawartego w trzecim tomie serii „Recepcja mediów”: *Recepcja mediów przez dzieci w wieku szkolnym* pod redakcją Barbary Bonieckiej i Anny Granat.

Celem tych badań, przeprowadzonych w 2017 roku, było pozyskanie od młodzieży pisemnych (pismo ręczne, zdigitalizowane bez poprawiania) metatekstów dotyczących odbieranych przez respondentów treści medialnych. Odpowiedzi ankietowe udzielone przez 171 uczniów z Gimnazjum nr 7 im. Jana Kochanowskiego w Lublinie oraz z Zespołu Szkół Ekonomicznych im. A. i J. Vetterów w Lublinie zostały poddane analizom pragmalingwistycznym i udokumentowały wysoki poziom recepcyjnej samoświadomości językowej tej grupy młodzieży, pozwoliły również wyekscerpować katalog kategorii zachowań komunikacyjnych.

Ze względu na cele i charakter jakościowy badań w analizach korpusu tekstów nie zostały uwzględnione kwestionariuszowe dane metryczkowe (wiek, płeć), istotne natomiast były same wypowiedzi respondentów na następujące pytania ankietowe:

- 1) Czy zdarzyło się, że przeczytany przez Ciebie tekst z czasopisma albo z Internetu spowodował, że coś powiedziałeś/aś, o czymś rozmawiałeś/aś? Jeśli tak, to proszę, napisz, o czym czytałeś/aś i co powiedziałeś/aś (do kogo?). Może było więcej takich sytuacji? Jeśli tak, opisz tyle, ile zechcesz.
- 2) Czy zdarzyło się, że to, co usłyszałeś/aś przez radio, spowodowało, że coś powiedziałeś/aś lub zaśpiewałeś/aś? Jeśli tak, to proszę, napisz, co usłyszałeś/aś i co powiedziałeś/aś (do kogo?) lub zaśpiewałeś/aś. Może było więcej takich sytuacji? Jeśli tak, opisz tyle, ile zechcesz.
- 3) Czy zdarzyło się, że to, co zobaczyłeś/aś w telewizji lub w Internecie, spowodowało, że coś powiedziałeś/aś lub zaśpiewałeś/aś? Jeśli tak, to

- proszę, napisz, co zobaczyłeś/aś i co powiedziałeś/aś lub zaśpiewałeś/aś. Może było więcej takich sytuacji? Jeśli tak, opisz tyle, ile zechcesz.
- 4) Czy zdarzyło się, że jakaś gra internetowa (komputerowa, na tablecie, na telefonie itp.) spowodowała, że coś powiedziałeś/aś lub zaśpiewałeś/aś? Jeśli tak, to proszę, napisz, jaka to była gra i co powiedziałeś/aś lub zaśpiewałeś/aś. Może było więcej takich sytuacji? Jeśli tak, opisz tyle, ile zechcesz.
- 5) Czy Twoim zdaniem to, co jest w czasopiśmie, w radiu, w telewizji, w Internecie wpływa na to, co mówisz i jak mówisz?

Jak już wspomniałam, uczniowie wykazali się bardzo dużą świadomością odbiorczą, a zapisane jako odpowiedzi w kwestionariuszu teksty można zakwalifikować do dwóch grup, podzielonych na podgrupy:

- 1) Metatekst zawierający leksemy nazywające konkretne akty mowy:
 - a) Śpiewanie/podśpiewywanie;
 - b) Powtarzanie, powtarzanie tekstu z piosenki;
 - c) Rozmawianie;
 - d) Dyskutowanie;
 - e) Opowiadanie/mówienie;
 - f) Przekazywanie komuś pozyskanej informacji (dzielenie się informacjami);
 - g) Wpływanie;
 - h) Używanie wulgaryzmów/ekspresjonizmów.
- 2) Językowe skutki odbioru przekazów medialnych zawarte w treści i formie odpowiedzi pisemnych respondentów:
 - a) Cyfryzacyjna dezinterpunkcyjacja zapisów;
 - b) Cyfryzacyjna dezortografikacja zapisów;
 - c) Upotocznienie odmiany pisanej języka;
 - a) pisanie wyrazu „Internet”;
 - b) używanie leksyki kolokwialnej, gwarowej w tekście pisanym;
 - d) Stosowanie nowych struktur frazeologicznych, morfologicznych i składniowych utworzonych w wyniku percepcji roli urządzeń przekątnikowych;
 - e) Wyznaczniki odzwierciedlenia konwergencji mediów;
 - f) Stosowanie w zapisach w kwestionariuszu ankiety emotikonów.

Zaprezentowany katalog jest podsumowaniem rzetelnych badań językoznawczych służących celom medioznawczym, a w dalszej perspektywie edukacji medialnej. Badania owe wraz ze szczegółowymi analizami zostaną zaprezentowane w całości w szóstym, autorskim tomie serii „Recepcja mediów”.

Anna Granat, How Does the Media Impact Communication Behaviours? Perceptual Self-Awareness of Teenagers. The Summary of Research Findings

The following chapter constitutes a continuation of the research findings concerning the linguistic effects of media reception by the youngsters. The reference to the book *Jak media wpływają na zachowania komunikacyjne? Odbiorcza samoświadomość dzieci w wieku szkolnym* (*How Does the Media Impact Communication Behaviours? Perceptual Self-Awareness of Teenagers*) [Granat 2017, pp. 75–111] is being made, additionally. The aforementioned publication does belong to the series: *Media Reception. Reception of the Media by Teenagers* edited by Barbara Boniecka and Anna Granat. This investigation, conducted in 2017, aimed at requiring a sample of written metatexts (handwriting, digitized with no marking) created on the basis of the media messages which had been previously received. Finally, the total sample reached 171 students being surveyed. Their answers were pragmalinguistically analysed which allowed to create a catalogue where the communication behaviours can be categorised.

On account of the objectives and qualitative character of the research, the respondents' data, such as their age or gender, were not included. The most important, in this case, were the respondents' answers to the following questions:

- 1) Have you ever read a publication in the newspaper or on the Internet which prompted you to say or to talk about something? If so, please describe the content of that publication and what you have said exactly (also to whom you have talked to). Have you experienced such a situation more than once? If so, feel free to provide as many examples as you want.
- 2) Have you ever heard anything on the radio which prompted you to say or to sing anything? If so, please describe the content of what you have heard and what you have said exactly (also to whom you have talked to) or sung about. Have you experienced such a situation more than once? If so, feel free to provide as many examples as you want.
- 3) Have you ever seen anything on TV which prompted you to say or to sing anything? If so, please describe the content of what you have seen and what you have said exactly (also to whom you have talked to) or sung about. Have you experienced such a situation more than once? If so, feel free to provide as many examples as you want.
- 4) Have you ever experienced a situation in which an online game (a computer game, a tablet or smartphone application) prompted you to say or to sing anything? If so, please describe the content of that game and what you have said exactly (also to whom you have talked to) or sung about. Have you experienced such a situation more than once? If so, feel free to provide as many examples as you want.
- 5) Do you believe that the content of media (television, radio, newspapers, and the Internet) has an impact on what you say and how you say it?

The surveyed group of students proved to be aware of the content when it comes to the messages conveyed by the media. Eventually, their answers can be divided into two groups:

- 1) Metatext which includes lexemes naming specified speech acts, such as
 - A) Singing, humming;
 - B) Repeating (repeating of the lyrics);
 - C) Talking;
 - D) Discussing;
 - E) Recounting;

- F) Sharing information;
- G) Affecting;
- H) Cursing;
- 2) Linguistic effects of media messages' reception which are found in the content and the form of the respondents' written answers:
 - A) Digital mispunctuation of writings;
 - B) Digital misorthographication;
 - C) Colloquialization of written language form;
 - i) Writing the word "Internet",
 - ii) The usage of colloquial lexis in written forms;
 - D) The usage of newly-created idiomatic, morphologic and syntactic structures as an effect of exposure to relay devices;
 - E) The usage of emojis.

The represented catalogue is a summary of reliable linguistic investigation which is to serve the aims of media studies and – in further perspective – media education as well. This investigation is going to be published, along with its detailed analysis, in the sixth volume of *Media Reception*.